

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1981/695

KARAR NO : 1981/512

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin ve sıkıyönetim Askeri Mahkemeleri'nin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı bulunan suçlara ait davaların Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Remzi Karakaş, Muharrem Ender Öndeş, İsmet Ali Şen ve 14 arkadaşları.

O L A Y : Manisa C.Savcılığı'nca 23.5.1980 günlü, Esas 861 sayılı 13 şahıslı iddianamede, kimlikleri yazılı 12 sanığın "Türkiye'de Anayasa düzenini yıkarak, yerine Marksist-Leninist düzen kurmayı amaçlayan Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesinin fraksiyonlarından biri olan Marksist-Leninist silahlı propağanda birliğinin, açık adıyla Devrimci Kurtuluş'un amaç ve yöntemlerine bağlı olarak 1978 yılında başlayıp 4.4.1980 gününe kadar Manisa, Saruhanlı ve özellikle Turgutlu'da gruplar oluşturdukları....."Turgutlu, Manisa ve Saruhanlı'da oluşturulan grupların zaman zaman birbirleri ile ilişki içinde çalışarak bu yerlerde gerçekleştirdikleri eylemler, teker teker belirtildikten sonra; isimleri yazılı 5 sanığın dışında kalan 12 sanığın, "Eylemleri Türk Ceza Yasası'nın 146. maddesi kapsamına giren bir bütündür. Tüm eylemlerdeki kasıt ve amaç Türkiye'de Anayasa düzenini tümü ile ve zor yoluyla yıkarak ve bu arada legal çalışmalarından da yararlanarak Marksist-Leninist bir düzenin kurulmasına katkıda bulunmaya yöneliktir. Eylemler, Anayasal düzeni yıkmaya çalışmak suçunun icrai hareketleri niteliğindedir. Bu nedenle ve bu maksatla oluşan adam öldürme, yaralama, kurşunlama, tarama, patlayıcı madde bulundurma, atma, 6136 sayılı Yasa'ya aykırı eylem, ızdır, afişleme, pankart asma, bildiri dağıtma, pullama, yazılma gibi gerçekte ideolojik amacın parçaları olan eylemlerin ayrı suçlar niteliğinde mütalea etmenin uygun olmadığı....."açıklanarak, her sanık hakkında uygulanması istenen maddeler iddianamede ayrıca gösterilerek Türk Ceza Yasası'nın 146/1. ve 146/son., 6136 sayılı Yasa'nın 13., Türk Ceza Yasası'nın 296. maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemiyle Manisa Ağır Ceza Mahkemesine kamu davası açılmıştır.

1-Manisa Ağır Ceza Mahkemesi, 28.5.1980 gününde, 1980/141-180 sayılı ile; "İş bu davaya konu olan cinayetler, yaralama ve diğer olayların Marksist-Leninist ideolojik esaslarına uygun olarak Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nı yıkmaya yönelik olarak siyasi amaçla işlendiği....."

2-İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1.Numaralı Askeri Mahkemesi, 4.9.1980 gününde 1980/140-63 sayılı ile; "Suçun, Türkiye'de anayasal düzeni yıkarak yerine Marksist-Leninist

düzeni kurmayı amaçlayan Türkiye Halk Kurtuluş Partisi Cephesinin fraksiyonlarından biri olan Marksist-Leninist silahlı propağanda birliğinin açık adıyla Devrimci Kurtuluş'un amaç ve yöntemlerine bağlı olarak 1978 yılından beri Manisa, Saruhanlı ve Turgutlu'da işlendiği....." belirtildikten sonra, suçun, sıkıyönetim ilânından çok önce sıkıyönetim bölgesi dışında işlendiği ve 1402 sayılı Yasa'nın 13. maddesinde belirtilen şahsi ve fiili bağlılık şeklinde anlaşılması gereken bağlantının bulunmadığı,

Gerekçesiyle mahkemelerinin görevsiz olduğuna karar vermişlerdir.

Böylece, Manisa Ağır Ceza Mahkemesi ile, İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin kesinleşen görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Huku adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Pölümü, Ahmet H. Poyacıoğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özdural, İsmail Oğuz, Şeref Tolungüç, Orhan Erdem, Servet Tüzün ve Hasan Çelikkale'nin katılmaları ile yaptığı 6.7.1981 günlü toplantıda geçici raportör Hüseyin Çakıroğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Pasşavcılığı ile Askeri Yargıtay Pasşavcılığı'nın Askeri Yargı'nın görevli olduğu yolundaki yazılı düşünceleri okunduktan; toplantıya Cumhuriyet Pasşavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Canioğlu ile Askeri Yargıtay Pasşavcısı yerine katılan Yardımcı Musa Sönmez'in aynı doğrultudaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görülmüş olup düşünüldü:

Sanıkların, Anayasal düzeni zorla yıkmayı amaçlayan devrimci kurtuluş örgütü mensubu oldukları ve atılan suçları, örgüt amacı doğrultusunda işledikleri iddialarındaki açıklamadan ve dosyadaki belgelerden anlaşıldığından suçların, Milli Güvenlik Konseyi 7 sayılı Kararı'nın 4. maddesi kapsamında olduğu ve sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu açıkça ortadadır.

Suçlar, Manisa, Turgutlu ve Saruhanlı'da 1978 yılında başlayıp, 4.4.1980 günler arasında bu bölgeyi de kapsamına alarak 12.9.1980 gününde ilân edilen sıkıyönetimden önceki üç ayın dışında işlenmiş olması nedeniyle 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesini (a) bendinde belirlenen süre koşulu gerçekleşmemişse de; sanıkların mensubu oldukları Devrimci Kurtuluş örgütü hakkında sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinin el koyduğu bir çok davalar bulunduğu bilindiğinden sanıklara atılı suçlarla bu davalar arasında örgütsel ve organik olarak genel ve ortak amaç bağlantısı açık olduğu gibi, ayrıca M. Ender Öndeş ile İsmet Ali Şen ve arkadaşlarının öldürmek suçundan sanık bulunduğu başka bir davada Manisa Ağır Ceza Mahkemesi'nin 18.6.1980 günlü, 1980/111-211, İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 14.10.1980 günlü, 1980/240-121 sayılı görevsizlik kararları arasındaki olumsuz görev uyumsuzluğundan, Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Pölümü'nün 25.5.

ESAS NO: 1981/695

1981 günlü,1981/405-327 sayılı kararı ile Askeri Yargı yeri görevli kılınmış bulunduğundan ve bu dava ile CMUK.nun 3.maddesindeki şahsi irtibat hali olduğu'da gözönümedilerek davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle,İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın,niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine,bu nedenle İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 4.9.1980 günlü,1980/140-63 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına,6.7.1981 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

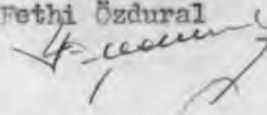
Paşkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

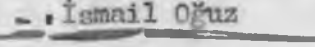
Üye

Fethi Özdural

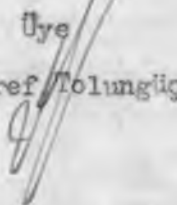
Üye

İsmail Oğuz

Üye

Şeref Tolungüç

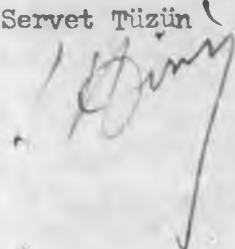
Üye

Orhan Erden

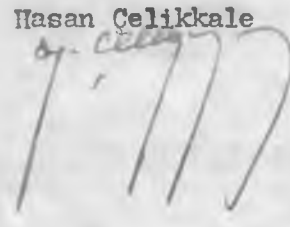
Üye

Servet Tüzün

Üye

Hasan Çelikkale

D/15

Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

